

УДК 339.543:336.02(477)

А. Д. Войцешук

кандидат економічних наук, доцент,
директор Департаменту спеціалізованої підготовки
та кінологічного забезпечення ДФС, м. Хмельницький

**ІНСТИТУЦІЙНІ ЗМІНИ УПРАВЛІННЯ МИТНИМИ РИЗИКАМИ В
УКРАЇНІ**

У статті досліджуються питання інституційного забезпечення управління митними ризиками в Україні. Обґрунтовано необхідність розробки і впровадження системи управління ризиками в митній справі, зважаючи на активний розвиток міжнародної торгівлі. Встановлено, що в умовах глобальних викликів Україна активно розвиває міжнародне митне співробітництво для виявлення ризикового митного середовища. Проаналізовано хронологію розвитку структурних підрозділів митних органів, які використовують у своїй діяльності елементи системи управління митними ризиками, та визначено пріоритетні напрями їх роботи. Зроблено висновок, що часті зміни в структурі органів, які забезпечують реалізацію митної політики, є негативним чинником для економічного розвитку України та ускладнюють ефективність митного контролю. Як пріоритетні напрями розвитку системи управління митними ризиками вважаємо превентивні заходи, впровадження новітніх інформаційних технологій.

Ключові слова: митна політика, митний контроль, митний огляд, митні органи, митні ризики, управління митними ризиками.

Voytseschuk A. INSTITUTIONAL CHANGE RISK MANAGEMENT CUSTOMS IN UKRAINE

The article deals with the issue of institutional support risk management in the customs Ukraine. The necessity of developing and implementing risk management in customs, despite the active development of international trade. Found that in terms of global challenges Ukraine is actively developing international customs cooperation to identify risk environment. Analyzed the chronology of structural subdivisions of customs authorities using in their work the elements of risk management customs, and identified priority areas of work. It was concluded that frequent changes in the structure of which ensure the implementation of customs policy, is a negative factor for economic development of Ukraine and impede the effectiveness of customs control. As priority directions of development of customs risk management consider preventive measures, the introduction of new information technologies.

Keywords: customs policy, customs control, customs inspection, the customs authorities, customs risk management of customs risks.

Розвиток міжнародної торгівлі відбувається прискореними темпами впродовж останніх десятиліть, відповідно зростають ризики для національних економік та підвищується роль митної політики, яка переорієнтовується із фіскальної на регулюючу функцію. Враховуючи значення, яке відіграє зовнішня торгівля для національних економік, митна політика із відповідними інструментами може сприяти підвищенню зовнішньоторговельної активності суб'єктів ЗЕД, забезпеченню сприятливих умов для перетину митного кордону, створенню конкурентоспроможного середовища. Разом з тим, лібералізація умов торгівлі при неналежному контролі з боку держави – це нові ризики у митній сфері, які, відповідно, потребують аналізу та оцінки. Саме такі тенденції останніх років стали поштовхом до розробки системи управління ризиками в митній справі, яка, перш за все, покликана виконувати превентивну функцію.

Сучасні проблеми управління ризиками в сфері ЗЕД та митній справі набули актуальності та дослідження у наукових публікаціях. У вирішення цих питань вагомий внесок зробили І. Бережнюк, О. Годованець, О. Гребельник, О. Комаров, В. Мартинюк, П. Пашко та ін. Вчені по різному трактують сутність митних ризиків, їх види та функції, вплив на економічну безпеку країни [1; 2; 3], проте на законодавчому рівні відповідно до Митного кодексу України під ризиком розуміють ймовірність недотримання вимог законодавства України з питань

державної митної справи [4]. Однак, недостатньо висвітленими залишаються питання інституційного забезпечення управління митними ризиками в Україні, значення якого помітно зростає в останній період з огляду на взяття країною зобов'язань щодо імплементації основних напрацювань світової практики та рекомендацій міжнародних організацій, передусім Всесвітньої митної організації, щодо управління ризиками.

Метою статті є визначення тенденцій та особливостей становлення інституційної системи управління митними ризиками в Україні, аналіз функціональних завдань структурних підрозділів, які відповідають за управління митними ризиками.

Практика запровадження системи аналізу ризиків в митній справі дає підстави стверджувати про безперервність процесу збору та опрацювання інформації, адже він включає такі етапи як прогнозування, виявлення, попередження і припинення випадків, коли вчиняється порушення митних правил або інші дії, що суперечать митному законодавству країни. Управління ризиками є складним процесом уже виходячи з того, що ризик – це невід'ємна складова будь-яких економічних процесів, тим більше за умови невизначеності та нестабільності зростає ймовірність його посилення. Поява глобальних багатогранних викликів у митній справі спонукало Україну до розвитку активної міжнародної співпраці та створення ефективних каналів зв'язку для дослідження

ризикового середовища, розроблення і вдосконалення інструментарію протидії митним правопорушенням та поширення кращих методик у вітчизняній практиці. Запровадження системи аналізу ризиків потребує якісного інформаційного забезпечення, використання якого забезпечує автоматизований підхід при здійсненні оперативної митної роботи в реальному часі.

Використання системи управління ризиками регламентоване Міжнародною конвенцією про спрощення і гармонізацію митних процедур (Кіотська конвенція), яка є одним їхніх перших міжнародних джерел, де було передбачено спрощення митного контролю на основі запровадження принципу оцінки ризику за підтримки Всесвітньої митної організації. Принцип оцінки ризику фактично замінив принцип вибіркового контролю, який полягав у здійсненні вивчення та поглибленого митного огляду товарів, що становили певну частку міжнародних товарних транзакцій. Таким чином, почалося формування такої системи митного контролю, яка дозволяла, наперед, отримувати дані про товари та напрямки їх переміщення, де існує загроза ризику, а відповідно, вони й підлягають першочерговій перевірці. Такий підхід суттєво спростив процедури митного контролю, зокрема, відбулося зменшення кількості митних оглядів.

Безперечно, всі ці процеси, окрім визнання міжнародних конвенцій та приведення у відповідність національного митного законодавства, потребують належного інституційного базису, котрий і повинен забезпечувати управління митними ризиками. З урахуванням змін у світовій практиці протидії митним правопорушенням та задля вдосконалення оперативного контролю за митним оформленням вантажів, що переміщуються через митний кордон України, в структурі Державної митної служби України у 1999 р. було створено Оперативну митницю, яка в своїй діяльності запровадила використання перших прототипів елементів системи управління ризиками та здійснення систематичної інформаційно-аналітичної роботи [5]. Оперативна митниця відрізнялася від інших митниць специфікою своєї діяльності, адже оперативне керівництво її діяльністю було покладено на Управління власної безпеки Державної митної служби України, а зоною діяльності митниці була визначена уся митна територія України.

Перелік основних завдань, які були типовими для усіх митниць і стосувалися як захисту економічних інтересів країни, так і забезпечення виконання громадянами та суб'єктами ЗЕД митного законодавства України, для Оперативної митниці було доповнено пунктом щодо здійснення митного контролю і митного оформлення товарів та інших предметів, що переміщуються через митний кордон України, виявлення при цьому порушень з боку працівників митниць, їх припинення, проведення повторного митного контролю з митним оформленням товарів і предметів відповідно до чинного законодавства.

Для реалізації поставлених завдань працівникам митниці було надано право в зонах митного контролю проводити перевірки відповідності відомостей, які заявлені у вантажній митній декларації при митному оформленні товарів та інших предметів, наявному вантажу і документам, необхідним для здійснення митного контролю, а також правильності нарахування та справляння митних платежів і зборів, своєчасності перерахування отриманих коштів відповідними митними органами за призначенням [5]. Більш того, задля реалізації вказаного права, посадові особи Оперативної митниці були уповноважені проводити повний митний контроль шляхом перевірки документів, необхідних для такого контролю, митного огляду та переогляду транспортних засобів, товарів та інших предметів, які переміщуються через митний кордон України, особистого огляду фізичних осіб, а також в інших формах, визначених чинним законодавством. Рішення про здійснення контролюючих заходів приймалося на основі моніторингу інформації як із управлінь ДМСУ, так і за результатами звернень громадян.

При проведенні контролюючих заходів Оперативна митниця могла здійснювати їх самостійно або ж залучати до цього процесу представників Служби безпеки України, Міністерства внутрішніх справ України, Держкомкордону України, Державної податкової адміністрації України, прокуратури та інших державних органів.

Аналізуючи основні завдання та функції Оперативної митниці можемо констатувати, що застосування системи управління ризиками на цьому етапі становлення митної справи в Україні базувалося на результатах систематичної інформаційно-аналітичної роботи та було спрямоване на виконання цілого комплексу завдань, пов'язаних з виявленням порушень при здійсненні митного контролю та митного оформлення товарів на підставі даних, занесених до Єдиної автоматизованої інформаційної системи Держмитслужби України (ЄАІС Держмитслужби України). При цьому, підконтрольними були не лише дії учасників зовнішньоекономічної діяльності та громадяни, але й працівників митниць.

Суттєвою перевагою Оперативної митниці відносно інших митниць була можливість доступу до ЄАІС Держмитслужби України для здійснення систематичної інформаційно-аналітичної роботи та проведення порівняльного аналізу митних оформлень товарів в усіх митницях, що дозволяло більш ефективно використовувати наявні ресурси для виявлення порушень митного законодавства. Разом з тим, у більшості випадків проведення контрольних заходів Оперативною митницею полягало у виконанні її посадовими особами тих самих завдань, які поклалися на регіональні митні органи, а саме запобігання та виявлення порушень митного законодавства при проведенні митного оформлення та митного контролю. Тому, вже у 2003 р. доцільність функціонування Оперативної митниці було поставлено під питання керівництвом Держмитслужби. З метою виключення дублювання функцій митних органів, удосконалення структури

митних органів і приведення їх функцій у відповідність до повноважень, визначених законодавством, було прийнято рішення про її ліквідацію.

Важливою особливістю ліквідації Оперативної митниці було те, що цей процес стосувався лише структурної одиниці в системі митних органів. При цьому, принципи та засади аналізу даних митних оформлень товарів в ЄАІС Держмитслужби України з метою виявлення ознак митних правопорушень, на яких базувалася інформаційно-аналітична робота Оперативної митниці, було визнано ефективними та підтримано їх подальший розвиток. З цією метою в системі митних органів України почало функціонувати Центральне бюро аналізу ризиків та аудиту (далі - ЦБАР) [6]. Спочатку це було спеціалізоване митне управління, а з часом ЦБАР отримало статус центральної митниці з питань аналізу ризиків та аудиту.

На відміну від Оперативної митниці, ЦБАР функціонувало як незалежна структура в системі митних органів та безпосередньо підпорядковувалося Голові Держмитслужби. Також, перелік основних завдань зазнав суттєвих змін, зокрема, в ньому з'явилися наступні [7]: сприяти ЗЕД та забезпечувати право її суб'єктам на діяльність за спрощеними принципами й правилами митного контролю та митного оформлення, зокрема, звільнення від окремих процедур; здійснювати контроль на усій території України за дотриманням митного законодавства як суб'єктами ЗЕД, так і митними органами, у тому числі з використанням сучасних інформаційних технологій, застосування методу аудиту; здійснювати методичну роботу, зокрема, розробляти рекомендації та методики для спрощення та посилення процедур митного контролю й митного оформлення за результатами застосування методів аналізу ризиків і аудиту. ЦБАР, відповідно до покладених на нього завдань, поєднував у своїй діяльності різні функції: регулятивну, нормотворчу, правозастосовну, організаційну, контрольну, координуючу та аналітичну, які проявлялися в наступному: розроблення пропозицій до Концепції впровадження, розвитку та вдосконалення системи аналізу ризиків та управління ними, програм сприяння ЗЕД; впровадження та супроводження в митних органах України системи аналізу ризиків і управління ними, а також митного аудиту; збір, накопичення, систематизація, обробка інформації про суб'єкти, об'єкти та механізми митного контролю й митного оформлення; оцінка та аналіз інформації, на основі якої формувалися профілі ризиків і рекомендації митним органам щодо застосування форм і методів митного контролю й митного оформлення; збір, аналіз та оцінка відомостей про результати застосування митними органами профілів ризиків; організація аудиторських перевірок діяльності суб'єктів ЗЕД та митних органів та ін.

Таким чином, використання системи управління ризиками на даному етапі було спрямовано більше на виявлення ознак порушень митного законодавства, які фіксувалися при проведенні аудиторських перевірок діяльності суб'єктів ЗЕД.

Наступним кроком для спрощення митних процедур та підвищення ефективності митного контролю стало затвердження у 2005 р. Концепції створення, впровадження і розвитку системи аналізу та керування ризиками та Положення про систему аналізу й селекції факторів ризику при визначенні окремих форм митного контролю [8].

Вже у 2005 р. Центральне бюро аналізу ризиків та аудиту було реорганізовано та створено на його базі Департамент аналізу ризиків та аудиту Державної митної служби України (далі – ДАР), який структурно був регіональною митницею з питань аналізу ризиків та аудиту [9;10]. На нову структуру було покладено ряд функцій, окремі з яких дублювали ті, на яких спеціалізувався ЦБАР. Проте в процесі удосконалення діяльності ДАРу його функції були більш деталізовані та структуровані за напрямками, зокрема виділено такі питання як: аналіз та управління ризиками; перевірки учасників ЗЕД та контроль за службовою діяльністю митних органів; протидія легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом; планування та впровадження заходів, спрямованих на запобігання порушень митного законодавства України; внутрішня безпека та аналіз ризиків службової діяльності працівників митної служби. Ще одним функціональним обов'язком ДАР стала організація та проведення документальних і камеральних перевірок учасників ЗЕД щодо дотримання митного законодавства України, а також контроль за усуненням правопорушень.

Наступним кроком у інституційній розбудові системи управління митними ризиками стало створення на основі ДАРу Департаменту аналітичної роботи та інформаційної розвідки, який був регіональною митницею з питань організації аналітичної роботи, інформаційної розвідки, аналізу й управління ризиками, проведення документальних виїзних та камеральних перевірок платників податків [11]. У Департаменті було створено на правах окремих підрозділів дві служби: митної варті (координація діяльності була покладена на заступника Голови ДМСУ) і власної безпеки та аналізу ризиків діяльності працівників митної служби (координацію роботи здійснював директор Департаменту власної безпеки ДМСУ).

Розширення структури Департаменту сприяло деталізації його завдань і закріплення законодавчо [11] наступних нових функцій за основними напрямками роботи:

- аналітична робота: моніторингова діяльність та прогностична (підготовка матеріалів для прогнозування діяльності ДМСУ);
- інформаційна розвідка: проведення інформаційно-пошукової роботи з виявлення тих способів і механізмів митного оформлення товарів транспортних засобів, які порушують митне законодавство, виявлення причин виникнення та закономірностей цих процесів, встановлення потенційних ризиків, які спричиняють недоотримання митних платежів та здійснення митних правопорушень, надання митним органам інформації про можливе незаконне переміщення товарів і

транспортних засобів через митний кордон України;

– управління ризиками: формування профілів ризиків і надання рекомендацій митним органам України щодо застосування форм і методів здійснення митного контролю й процедур митного оформлення, проведення перевірки ефективності впроваджених профілів ризику та відповідності дій посадових осіб митних органів;

– перевірка (аудит) учасників ЗЕД: організація та проведення документальних виїзних та камеральних перевірок платників податків щодо дотримання вимог законодавства з питань митної справи, координація та контроль роботи митних органів у цьому напрямку, здійснення загального контролю за усуненням порушень, виявлених такими перевірками;

– протидія легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом: збір, обробка та систематизація інформації про учасників ЗЕД, які можуть бути задіяні у схемах легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванні тероризму, забезпечення обміну інформацією з Державним комітетом фінансового моніторингу України;

– діяльність митної варті: аналіз основних характеристик скоєння порушень митного законодавства України учасниками ЗЕД, виявлення тенденцій та потенційних каналів незаконного переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон України, визначення причин та умов, що призводять до таких тенденцій;

– власна безпека та аналіз ризиків службової діяльності працівників митної служби: аналіз причин, передумов та обставин скоєння ними злочинів, дисциплінарних проступків та інших правопорушень, проведення превентивних заходів.

В подальшому вказаний напрямок діяльності в структурі ДМСУ було покладено на Департамент аналітичної роботи, управління ризиками та аудиту, який як регіональна митниця з питань аналітичної роботи, управління ризиками та аудиту, входив до єдиної загальнодержавної системи митних органів України [12].

З метою забезпечення належної взаємодії в частині здійснення контролюючих заходів з виявлення порушень митного законодавства у складі оперативної служби Департаменту було створено оперативний відділ, діяльність якого спрямовувалася та координувалася директором Департаменту організації боротьби з контрабандою та порушеннями митних правил ДМСУ. Суттєвою відмінністю від попередньої структури була відсутність окремо виділених функцій з питань власної безпеки та аналізу ризиків службової діяльності працівників митної служби.

Проте, вже у 2011 р., після введення у дію нової структури ДМС України та штатного розпису центрального апарату з метою оптимізацію структури та діяльності окремих митних органів, функції аналізу ризиків було покладено на Департамент боротьби з контрабандою, аналізу ризиків та протидії корупції [13]. У структуру Департаменту входила служба з

питань протидії корупції, яка організувала проведення митними органами заходів з протидії корупції, виявлення, розкриття, припинення й профілактики порушень митного законодавства та запобігання таким правопорушенням. Новими функціональними завданнями, покладеними на Департамент, були: спільна організація із правоохоронними органами України та інших країн контрольованих поставок наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів; організація роботи телефону довіри та електронної скриньки, опрацювання інформації та застосування заходів реагування.

Щодо нормотворчої діяльності, пов'язаної з функціонуванням системи управління ризиками в Україні, слід відмітити участь Департаменту в розробленні глави 52 «Система управління ризиками» Митного кодексу України, який набув чинності у 2012 р., а також у підготовці проекту та підтримки впровадження «Порядку здійснення аналізу та оцінки ризиків, розроблення і реалізації заходів з управління ризиками в митній службі України». Розробка даного Порядку була спрямована на підвищення ефективності роботи митних органів під час митного контролю та митного оформлення шляхом запровадження єдиного підходу до аналізу та оцінки ризиків в митній службі, використання методів управління ризиками. Порядок містив детальний опис та порядок застосування інструментів, які використовуються при розробленні заходів з управління ризиками; трактування значень, в яких вживаються основні терміни; форми документів, які заповнюються при створенні профілів ризику, та іншу інформацію, необхідну при роботі з системою управління ризиками.

Після реорганізації в 2013 р. Державної податкової служби України та Державної митної служби України шляхом злиття, їх правонаступником було визначено Міністерство доходів і зборів України (Міндоходів України) [14]. На Міністерство було покладено функції із забезпечення формування єдиної державної податкової та митної політик в частині адміністрування податків і зборів, митних платежів та реалізації єдиної державної податкової і митної політики. Окремим підрозділом в структурі Міндоходів було створено Департамент митної справи, який фактично був уповноважений виконувати основні завдання реалізації митної справи в Україні, в тому числі забезпечення функціонування системи управління ризиками, яке безпосередньо було покладено на Управління аналізу ризиків та аналітичної роботи [15]. Міндоходів України функціонувало нетривалий період [16], тому робота вказаного Управління, як і інших структурних підрозділів, характеризувалася здебільшого реорганізаційними змінами в структурах, ніж методичними дослідженнями та вдосконаленнями сфери службової діяльності.

У структурі створеної в 2014 р. Державної фіскальної служби України [17; 18] функції забезпечення дієздатності системи управління ризиками було покладено на Управління забезпечення

функціонування СУР Департаменту аналізу ризиків та протидії митним правопорушенням [19; 20].

Даний період характеризувався активним використанням інформаційних технологій задля покращення функціонування системи управління ризиків. Зокрема, з метою вдосконалення організації оперативного інформування митниць ДФС України про можливі факти протиправного переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон України, було розроблено та запроваджено модуль «Орієнтування» в Автоматизовану систему митного оформлення «Інспектор» [21]. Ще одним пріоритетним напрямком роботи Управління було сприяння в межах компетенції розробленню модуля «Конструктор профілів ризиків АСАУР» та проведення практичних заходів для посадових осіб митниць ДФС щодо вдосконалення практичних навичок формування (наповнення) регіональних профілів.

Після скорочення у кінці 2015 р. чисельності Державної фіскальної служби України [22], в тому числі й її центрального апарату, вказані функції вже було передано Управлінню профілювання митних ризиків Департаменту організації митного контролю.

Переглядаючи хронологію розвитку системи управління ризиками в митній справі України очевидним є той факт, що розвиток даної системи є надзвичайно чутливим та залежним від змін в структурі державного управління. Більшу частину свого функціонування спеціалізовані підрозділи з даного питання входили в окрему структурну одиницю, як правило, зі статусом регіональної митниці та із зоною діяльності на всій території України. Характерною особливістю таких структурних одиниць було наявність в їхньому складі оперативних підрозділів для організації та проведення на підставі виявлених ризиків оперативних заходів, спрямованих на запобігання та виявлення порушень митного законодавства як з боку суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, так і працівників митниць.

Разом з тим, слід зазначити, що поєднання постійних трансформаційних процесів в структурі органів, які забезпечують реалізацію митної політики, а з іншого боку – вдосконалення та ускладнення інструментарію, спрямованого на реалізацію завдань системи управління ризиками, несе загрози втрати контрольованості системою міжнародних транзакцій товарів в частині, що стосується України. Так, на виконання вимог міжнародних угод та домовленостей тривалість проведення процедур митного оформлення та контролю скорочується, що відповідно потребує скорочення кількості та обсягу контрольних заходів. За таких умов, ефективний митний контроль вимагає функціонування системи попереднього інформування про зовнішньоекономічні операції та забезпечення новітніми технічними засобами митного контролю, програмно-інформаційними комплексами та ІТ-технологіями.

На сучасному етапі розвитку митної справи в Україні підрозділ, уповноважений на забезпечення функціонування системи управління ризиками, структурно підпорядковано Департаменту організації

митного контролю. Вказане може свідчити про суттєві зміни в підході щодо постановки завдання для вказаного підрозділу, а саме відходу від фокусування уваги на виявленні ознак порушення митного законодавства, та акцентування діяльності на превентивних заходах боротьби з такими порушеннями через усунення передумов для їх вчинення завдяки вдосконаленню системи організації митного контролю та митного оформлення в Україні.

Список використаних джерел

1. Бережнюк, І. Г. Систематизація класифікаційних ознак митних ризиків [Текст] / І. Г. Бережнюк, О. В. Джумурат // Науковий вісник Ужгородського університету: Серія: Економіка / ред. кол.: В.П.Мікловда, В.І.Ярема, В.О.Приходько, М.А.Лендел та ін. – Ужгород : Видавництво УжНУ "Говерла", 2013. – Вип. 4 (41). – С. 85–89.
2. Митна політика та митна безпека України : монографія; за заг.ред. П.В. Пашка, І.Г. Бережнюка. – Хмельницький : ПП. Мельник А.А., 2013. – 338 с.
3. Годованець О. В. Стратегічні орієнтири реалізації системи управління ризиками в митних органах [Електронний ресурс] / О. В. Годованець // Формування ринкових відносин в Україні. – 2014. – № 10. – С. 101-106. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/frvu_2014_10_23
4. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4495-17/page>
5. Наказ Державної митної служби України від 02.03.1999 № 126 «Про створення Оперативної митниці» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.qdpro.com.ua/document/978>
6. Наказ Державної митної служби України від 07.10.2003 № 660 «Про ліквідацію Оперативної митниці та створення Центрального бюро аналізу ризиків та аудиту Держмитслужби» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.qdpro.com.ua/document/17166>
7. Наказ Державної митної служби України від 02.12.2003 № 820 «Про затвердження Положення про Центральне бюро аналізу ризиків та аудиту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://consultant.parus.ua/?doc=0211M10D0D>
8. Наказ Державної митної служби України від 27.05.2005 № 435 «Про затвердження Концепції створення, запровадження і розвитку системи аналізу та керування ризиками та Положення про систему аналізу й селекції факторів ризику при визначенні окремих форм митного контролю» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uazakon.com/document/fpart46/idx46264.htm>
9. Наказ Державної митної служби України від 30.05.2005 № 442 «Про затвердження Положення про Департамент аналізу ризиків та аудиту Державної митної служби України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://consultant.parus.ua/?doc=02QJT6E274&abz=4ELZN>
10. Наказ Державної митної служби України від 02.08.2007 № 655 «Про затвердження Положення про Департамент аналізу ризиків та аудиту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.uazakon.com/documents/date_b8/pg_gwndoo.htm
11. Наказ Державної митної служби України від 17.05.2008 № 515 Про затвердження Положення про Департамент аналітичної роботи та інформаційної розвідки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://consultant.parus.ua/?doc=04RPJ826CF&abz=7GO7Y>
12. Наказ Державної митної служби України від 07.04.2009 № 307 «Про затвердження Положення про Департамент аналітичної роботи, управління ризиками та

аудиту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://qdpro.com.ua/document/41413>

13. Наказ Державної митної служби України від 07.04.2011 № 289 «Про затвердження Положення про Департамент боротьби з контрабандою, аналізу ризиків та протидії корупції» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.qdpro.com.ua/document/52158>

14. Указ Президента України від 18.03.2013 № 141/2013 «Про Міністерство доходів і зборів України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/141/2013>

15. Лист Міністерства доходів і зборів України Департаменту митної справи від 08.04.2013 № 13/2-495-ЕП «Щодо особового складу» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ambu.org.ua/node/2179>

16. Постанова Кабінету Міністрів України від 01.03.2014 № 67 «Про ліквідацію Міністерства доходів і зборів» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/67-2014-%D0%BF>

17. Постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2014 № 160 «Про утворення Державної фіскальної служби» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/160-2014-%D0%BF/paran6#n6>

18. Постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2014 № 236 «Про Державну фіскальну службу України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/236-2014-%D0%BF>

19. Наказ Державної фіскальної служби України від 09.07.2014 №1 «Про введення в дію Структури та Штатного розпису Державної фіскальної служби України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/diyalnist/-zakonodavstvo-pro-diyalnis/nakazi-pro-diyalnist/63704.html>

20. Наказ Державної фіскальної служби України від 23.07.2015 № 535 «Про введення в дію Структури Державної фіскальної служби України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://document.ua/pro-vvedennja-v-diyu-strukturi-derzhavnoyi-fiskalnoyi-sluzhb-doc237960.html>

21. Наказ Державної фіскальної служби України від 29.05.2015 № 386 «Про затвердження Порядку внесення інформації про можливі порушення законодавства з питань державної митної справи до модуля «Орієнтування" АСМО «Інспектор-2006» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://document.ua/pro-zatverdzhennja-porjadku-vnesennja-informaciyi-pro-mozhli-doc239030.html>

22. Наказ Державної фіскальної служби України від 30.12.2015 № 1022 «Про скорочення чисельності та введення в дію Структури апарату Державної фіскальної служби України».

References

1. Bereznyuk, I. H., Dzhumurat O. V. (2013). Systematyzatsiya klasyfikatsiynykh oznak mytnykh ryzykiv [Systematics customs risk classifications]. In V.P.Miklovd. *Naukovyy visnyk Uzhhorods'koho universytetu* [Scientific Bulletin of the Uzhgorod University], *Ekonomika – Economy*. Vol. 4 (41), pp. 85–89. Uzhhorod : Uzhhorods'kyj nationalnyj universytet

2. Pashka P.V., Bereznyuka I.H. (2013). *Mytna polityka ta mytna bezpeka Ukrainy* [Customs and customs security Ukraine]. Khmel'nyts'kyy, 338 p. [in Ukrainian].

3. Hodovanets' O. V. (2014). Stratehichni oriyentury realizatsiyi systemy upravlinnya ryzykamy v mytnykh orhanakh [Strategic Guidelines implementing the risk management system in the customs bodies]. *Formuvannya rynkovykh vidnosyn v Ukraini - Formation of market relations in Ukraine*, 10, pp. 101-106. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/frvu_2014_10_23 [in Ukrainian].

4. Supreme Council of Ukraine (2012). *Mytnyy kodeks Ukrainy* [The Customs Code of Ukraine] (Adopted on 2012, March 13, 4495-VI). Retrieved from <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4495-17/page>. [in Ukrainian].

5. Customs Service of Ukraine (1999). *Pro stvorennya Operatyvnoyi mytnytsi* [On creation of the Customs Operational]. Order of the State Customs Service of Ukraine on 1999, 126. Retrieved from <http://www.qdpro.com.ua/document/978> [in Ukrainian].

6. Customs Service of Ukraine (2003). *Pro likvidatsiyu Operatyvnoyi mytnytsi ta stvorennya Tsentral'noho byuro analizu ryzykiv ta audytu Derzhmyt-sluzhby* [On liquidation Operational Customs and creating the Central Bureau of risk analysis and audit of the State Customs Service]. Order of the State Customs Service of Ukraine on 2003, October, 7, 660. Retrieved from <http://www.qdpro.com.ua/document/17166> [in Ukrainian].

7. Customs Service of Ukraine (2003). *Pro zatverdzhennya Polozhennya pro Tsentral'ne byuro analizu ryzykiv ta audytu* [On approval of the Central Bureau of risk analysis and audit]. Order of the State Customs Service of Ukraine on 2003, December, 02, 820. Retrieved from <http://consultant.parus.ua/?doc=0211M10D0D> [in Ukrainian].

8. Customs Service of Ukraine (2005). *Pro zatverdzhennya Kontseptsiyi stvorennya, uprovadzhennya i rozvytku systemy analizu ta keruvannya ryzykamy ta Polozhennya pro systemu analizu y selektsiyi faktoriv ryzyku pry vyznachenni okremykh form mytnoho kontrolyu* [On Approval of the Concept of creation, implementation and development of risk analysis and management and on the analysis and selection of risk in the determination of the customs control]. Order of the State Customs Service of Ukraine on 2005, May, 27, 435. Retrieved from <http://www.uazakon.com/document/fpart46/idx46264.htm> [in Ukrainian].

9. Customs Service of Ukraine (2005). *Pro zatverdzhennya Polozhennya pro Departament analizu ryzykiv ta audytu Derzhavnoyi mytnoyi sluzhby Ukrainy* [On approval of the Department of risk analysis and audit of the State Customs Service of Ukraine]. Order of the State Customs Service of Ukraine on 2005, May, 30, 442. Retrieved from <http://consultant.parus.ua/?doc=02QJT6E274&abz=4ELZN> [in Ukrainian].

10. Customs Service of Ukraine (2007). *Pro zatverdzhennya Polozhennya pro Departament analizu ryzykiv ta audytu* [On Approval of Department of risks analysis and audit]. Order of the State Customs Service of Ukraine on 2007, August, 02, 665. Retrieved from http://www.uazakon.com/documents/date_b8/pg_gwndoo.htm [in Ukrainian].

11. Customs Service of Ukraine (2008). *Pro zatverdzhennya Polozhennya pro Departament analitychnoyi roboty ta informatsiynoyi rozvidky* [On approval of the analytical department of information and intelligence]. Order of the State Customs Service of Ukraine on 2008, May, 17, 515. Retrieved from <http://consultant.parus.ua/?doc=04RPJ826CF&abz=7GO7Y> [in Ukrainian].

12. Customs Service of Ukraine (2009). *Pro zatverdzhennya Polozhennya pro Departament analitychnoyi roboty, upravlinnya ryzykamy ta audytu* [On approval of the Department of analytical work, risk management and audit]. Order of the State Customs Service of Ukraine on 2009, April, 07, 307. Retrieved from <http://qdpro.com.ua/document/41413> [in Ukrainian].

13. Customs Service of Ukraine (2011). *Pro zatverdzhennya Polozhennya pro Departament borot'by z kontrabandoyu, analizu ryzykiv ta protydiy koruptsiyi* [On approval of the Department to combat smuggling, risk analysis and Combating Corruption]. Order of the State Customs Service of Ukraine on 2011, April, 07, 289. Retrieved from <http://www.qdpro.com.ua/document/52158> [in Ukrainian].

14. President of Ukraine (2013). *Pro Ministerstvo dokhodiv i zboriv Ukrayiny [On the Ministry of income and charges of Ukraine]*. Presidential Decree on 2013, March 18, 141/2013. Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/141/2013> [in Ukrainian].

15. Lyst Ministerstva dokhodiv i zboriv Ukrayiny Departamentu mytnoyi spravy vid 08.04.2013 # 13/2-495-EP *Shchodo osobovoho skladu [Regarding personnel]*. Retrieved from <http://www.ambu.org.ua/node/2179>

16. Cabinet of Ministers of Ukraine (2013). *Pro likvidatsiyu Ministerstva dokhodiv i zboriv [On liquidation of the Ministry of income and charges]*. Resolution on 2013, March 01, 67. Retrieved from <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/67-2014-%D0%BF> [in Ukrainian].

17. Cabinet of Ministers of Ukraine (2014). *Pro utvorennia Derzhavnoi fiskal'noyi sluzhby [On establishment of the State Fiscal Service]*. Resolution on 2014, May 21, 160. Retrieved from <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/160-2014-%D0%BF/paran6#n6> [in Ukrainian].

18. Cabinet of Ministers of Ukraine (2014). *Pro Derzhavnu fiskal'nu sluzhbu Ukrayiny [On the State Fiscal Service of Ukraine]*. Resolution on 2014, April 21, 236. Retrieved from <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/236-2014-%D0%BF> [in Ukrainian].

19. State Fiscal Service of Ukraine (2014). *Pro vvedennya v diyu Struktury ta Shtatnoho rozplysu Derzhavnoi fiskal'noyi sluzhby Ukrayiny [On introduction of structures and staff list of*

the State Fiscal Service of Ukraine]. Order of the State Fiscal Service of Ukraine on 2014, July, 09, 1. Retrieved from <http://sfs.gov.ua/diyalnist-/zakonodavstvo-pro-diyalnis/nakazi-pro-diyalnist/63704.html> [in Ukrainian].

20. State Fiscal Service of Ukraine (2015). *Pro vvedennya v diyu Struktury Derzhavnoi fiskal'noyi sluzhby Ukrayiny [On the introduction of state fiscal service of Ukraine]*. Order of the State Fiscal Service of Ukraine on 2015, July, 23, 535. Retrieved from <http://document.ua/pro-vvedennja-v-diyu-strukturi-derzhavnoi-fiskalnoyi-sluzhb-doc237960.html> [in Ukrainian].

21. State Fiscal Service of Ukraine (2015). *Pro zatverdzhennja Poryadku vnesennja informatsiyi pro mozhlivi porushennja zakonodavstva z pytan' derzhavnoi mytnoyi spravy do modulya «Oriyentuvannya» ASMO «Inspektor-2006» [On approval of entering information on possible violations of the law on state customs module "Orientation "ASMO" Inspector-2006 "]*. Order of the State Fiscal Service of Ukraine on 2015, April, 29, 386. Retrieved from <http://document.ua/pro-zatverdzhennja-porjadku-vnesennja-informatsiyi-pro-mozhli-doc239030.html> [in Ukrainian].

22. State Fiscal Service of Ukraine (2015). *Pro skorchennya chysel'nosti ta vvedennya v diyu Struktury aparatu Derzhavnoi fiskal'noyi sluzhby Ukrayiny [On the downsizing and the introduction of the Structure of the State Fiscal Service of Ukraine]*. Order of the State Fiscal Service of Ukraine on 2015, December, 30, 1022. [in Ukrainian]

Науково-практичний журнал «РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА»

Науково-практичний журнал «Регіональна економіка» – це фахове науково-практичне видання, у якому висвітлюються такі теоретичні та прикладні питання: формування і реалізація державної регіональної політики в Україні, проблеми соціально-економічного життя регіонів, їх територіального розвитку, природокористування та екологічної безпеки, соціальної політики, транскордонного співробітництва, розвитку сільських територій, інвестиційно-інноваційної політики, фінансів і банківської справи.

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази **Index Copernicus**, Польща – з 2012 року.

Сайт журналу: www.re.gov.ua